

Udenrigsøkonomisk Analyse: Udviklingstendenser i den indonesiske økonomi

Udenrigsøkonomisk Analyseenhed

Sammenfatning:

Den overordnede økonomiske situation og udvikling

- Med et BNP på 889,8 mia. USD var Indonesien i 2014 den største økonomi i Sydøstasien og blev i forhold til hele Asien i størrelse blot overgået af Kina, Japan, Indien og Sydkorea.
- Det forudses, at Indonesien frem til 2025 vil være den 4. største globale bidragsyder til økonomisk vækst, blot overgået af Kina, USA og Indien. Den forventede økonomiske vækst betyder, at Indonesien ventes at gå fra at være verdens 16. største økonomi til at være verdens 11. største økonomi i 2025. Væksten kan dog hæmmes af stagnerende konkurrenceevne og lave råvarepriser.
- Fra 2009 til 2012 blev de udenlandske investeringer i Indonesien næsten fordoblet. Frem til 2020 forudses en yderligere kraftig stigning.

Indonesiens samhandel med udlandet

- Frem til 2025 ventes Indonesiens udlandshandel at blive næsten tredoblet. Mens Kina, der allerede i dag er Indonesiens største samhandelspartner, opnår stadig større betydning, svækkes Japans tidligere så stærke stilling i landet.

Danmarks økonomiske samkvem med Indonesien

- Dansk søfart står meget stærkt i Indonesien og er den største danske eksportbranche i landet med indtægter på næsten 1,2 mia. kroner i 2014. For så vidt angår varer sælger danske virksomheder navnlig maskiner og medicin i Indonesien. Med en samlet eksport på 2,4 mia. kr. (2014) står Danmark dog forholdsvis svagt i Indonesien i sammenligning med andre vesteuropæiske stater.
- I 2012 havde danske virksomheder blot investeret 1,1 mia. kr. (beholdning) i Indonesien, hvilket ligeledes kunne tyde på et betragteligt vækstpotentiale.

19. oktober 2015

Analysen:

Nærværende analyse er udarbejdet med henblik på at beskrive de langsigtede udviklingstendenser i den indonesiske økonomi og den økonomiske interaktion mellem Danmark og Indonesien. I lyset af den lange fremskrivningshorisont er tallene behæftede med betydelig usikkerhed.

Analysen er udarbejdet i anledning af det første statsbesøg ved HM Dronningen og HKH Prinsgemalen til Indonesien 22. til 24. oktober under ledsagelse af hhv. udenrigsministeren og energi-, forsynings- og klimaministeren, samt en stor erhvervsdelegationen bestående af 62 virksomheder indenfor fire sektorer; agri-business, det maritime erhverv, design og livsstil, samt løsninger og rådgivning i tilknytning til byudvikling og cleantech¹.

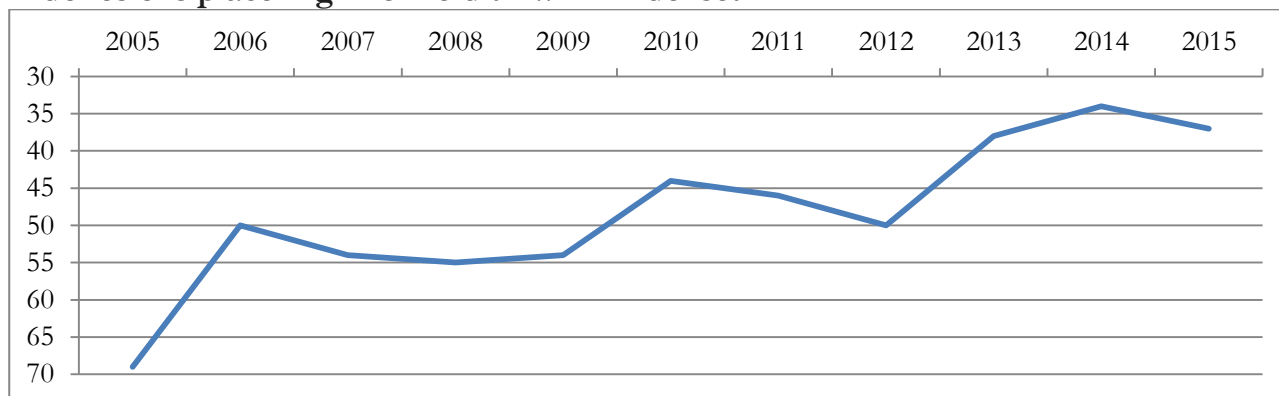
Baggrund

Med et BNP på 889,8 mia. USD var Indonesien i 2014 den største økonomi i Sydøstasien og blev i forhold til hele Asien i størrelse blot overgået af Kina, Japan, Indien og Sydkorea.

Indonesien har i en længere årerække oplevet tydelig økonomisk fremgang. Fra 2007 til 2014 voksede det reale BNP pr. indbygger således med 36 pct., mens fattighedsraten i den samme periode sank fra 17 til 11 pct. Det forventes, at den positive økonomiske udvikling vil forsætte i de næste år. Frem til 2025 forudses den indonesiske økonomi således at vokse med næsten 1.700 mia. USD, hvilket i givet fald vil gøre Indonesien til den 4. største bidragsyder² til global vækst i dette tidsrum. Samtidigt forudses, at den indonesiske befolkning vokser fra 255 mio. til 285 mio. indbygger. Den forventede økonomiske vækst betyder, at Indonesien ventes at gå fra at være verdens 16. største økonomi til at være verdens 11. største økonomi i 2025.

En hovedårsag for den økonomiske fremgang i Indonesien har været landets forbedrede konkurrenceevne. Således er Indonesiens placering i WEF's globale sammenligning af konkurrenceevne steget fra en 69. plads i 2005 til en 37. plads i 2015:

Indonesiens placering i henhold til WEF-indekset

Kilde: *World Economic Forum, Global Competitiveness Report*

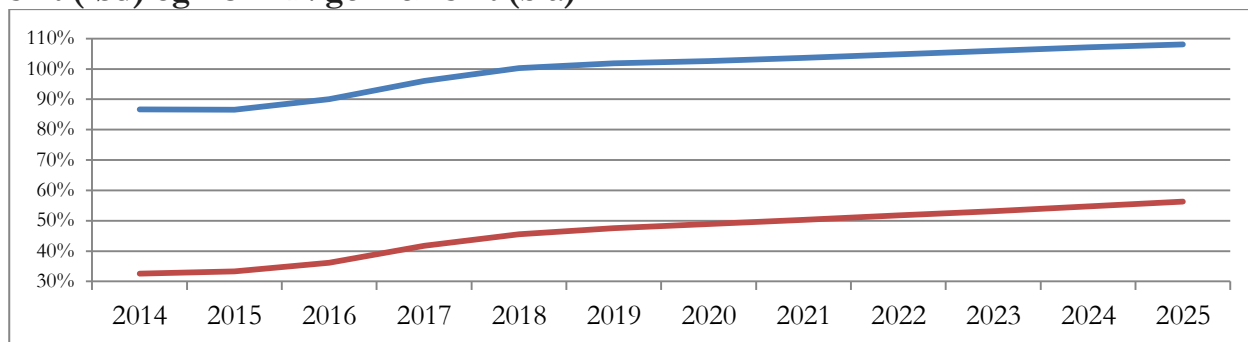
¹ Yderligere information om erhvervsdelegationen findes på www.danishstatevisit.dk/Indonesia2015

² Efter Kina med forventet BNP vækst på 14.900 mia. USD, USA med 10.600 mia. USD og Indien med en forventet BNP-vækst på 3.300 mia. USD i det samme tidsrum.

På baggrund af stagnationen i udviklingen af Indonesiens konkurrenceevne peger WEF i sin seneste rapport på svaghederne i arbejdsmarkedet, grundskoleuddannelsen og implementeringen af ny teknologi som særlige udfordringer, der endnu ikke er adresseret tilfredsstillende. Ved siden af udviklingen i konkurrenceevnen hæmmes den økonomiske vækst i Indonesien endvidere af den udbredte korrupsion i landet, hvor Indonesien i Transparency International's indeks i 2014 lå på en delt 107. til 109. plads³ og dermed havde en betydeligt dårligere placering end Malaysias delte 50. til 52. plads.

Den forventede kraftige økonomiske vækst i Indonesien betyder ligeledes, at BNP pr. indbygger vil vokse betragteligt hurtigere end det globale gennemsnit. Fra at have ligget på 33 pct. i 2014 forudses Indonesien i 2025 at nå op på 56 pct. af det globale gennemsnit. I samme periode vil Indonesiens BNP pr. indbygger gå fra at være under gennemsnittet for ASEAN til at overgå gennemsnittet.

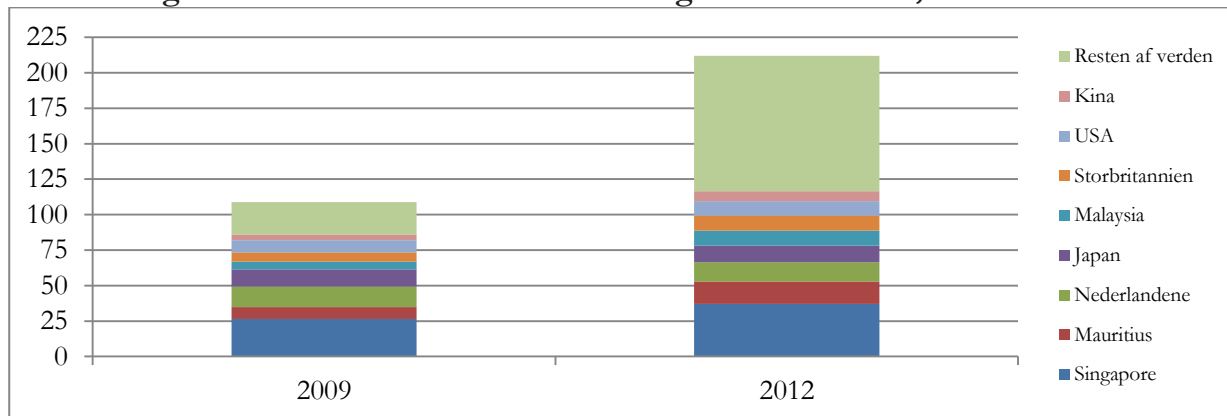
Forventet udvikling af Indonesiens BNP pr. indbygger i forhold til det globale gennemsnit (rød) og ASEAN gennemsnit (blå)

Kilde: Data fra Oxford Economics

Den positive økonomiske udvikling i Indonesien har været ledsaget af en stigning på 95 pct. i de direkte udenlandske investeringer i landet i perioden 2009 til 2012. Relativt set er det især investorer fra Malaysia, Mauritius og Kina, som har øget deres engagement i landet, mens tidligere vigtige investorer som Nederlandene og Japan har tabt betydning.

Beholdning af direkte udenlandske investeringer i Indonesien, mia. USD

Kilde: UNCTAD

³ Sammen med Djibouti og Argentina

Til billedet hører også, at der fremadrettet forudses en mindre kraftig fremgang i de direkte udenlandske investeringer. Således skønner det amerikanske konsulentfirma Trading Economics, at de direkte udenlandske investeringer i Indonesien vil stige 56 pct. fra 2015 til 2020.

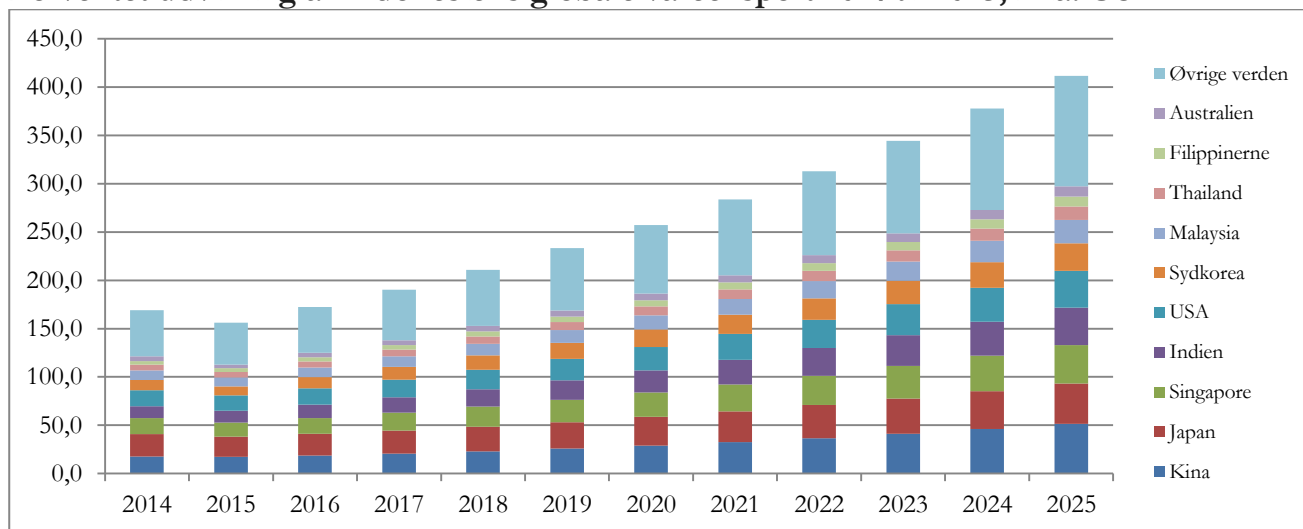
Mens de udenlandske investeringer i Indonesien er steget betragteligt, sank de indonesiske investeringer i udlandet lidt fra 2009 til 2010, for at stige igen fra 2010 til 2012 til niveauet fra 2009 på 5,5 mia. USD i beholdning. Investeringerne har været koncentreret i Kina og Singapore, der tilsammen i 2012 stod for over 73 pct. af de indonesiske investeringer i udlandet.

For så vidt angår investeringsstrømmene mellem Danmark og Indonesien var danske virksomheder med 700 mio. kr. investeringer i 2009 og 1,1 mia. kr. i 2012 blandt de mindre investorer i Indonesien. I samme tidsrum steg de indonesiske investeringer i Danmark fra 100 til 200 mio. kr., hvorved Indonesien lå på en delt 56. til 61. plads⁴ blandt udenlandske investorer i Danmark. De forholdsvis lave danske investeringer i Indonesien antyder, at der er et yderligere, uudnyttet potentiale for danske investeringer.

Indonesiens udenrigshandel

Den forudsete økonomiske fremgang betyder ligeledes, at Indonesiens udenrigshandel vil stige betragteligt. I takt med den stigende eksport ventes der er at ske en tilpasning, hvor Kina ventes at overhale Japan som det største indonesiske eksportmarked mens Indien og Sydkorea forholdsvis vil få større betydning for Indonesiens eksport. For så vidt angår varegrupperne domineres den indonesiske eksport af olie, malm, kul og palmolie, men forarbejdede varer har dog fået større betydning i de seneste år. Afhængigheden af råvarer må anses for et risikoelement i lyset af de seneste års prisfald. I forhold til Danmark ventes Indonesiens eksport at stige i samme omfang som den generelle eksportudvikling fra 226 mio. USD i 2014 til 524 mio. USD i 2025.

Forventet udvikling af Indonesiens globale vareeksport 2014 til 2025, mia. USD

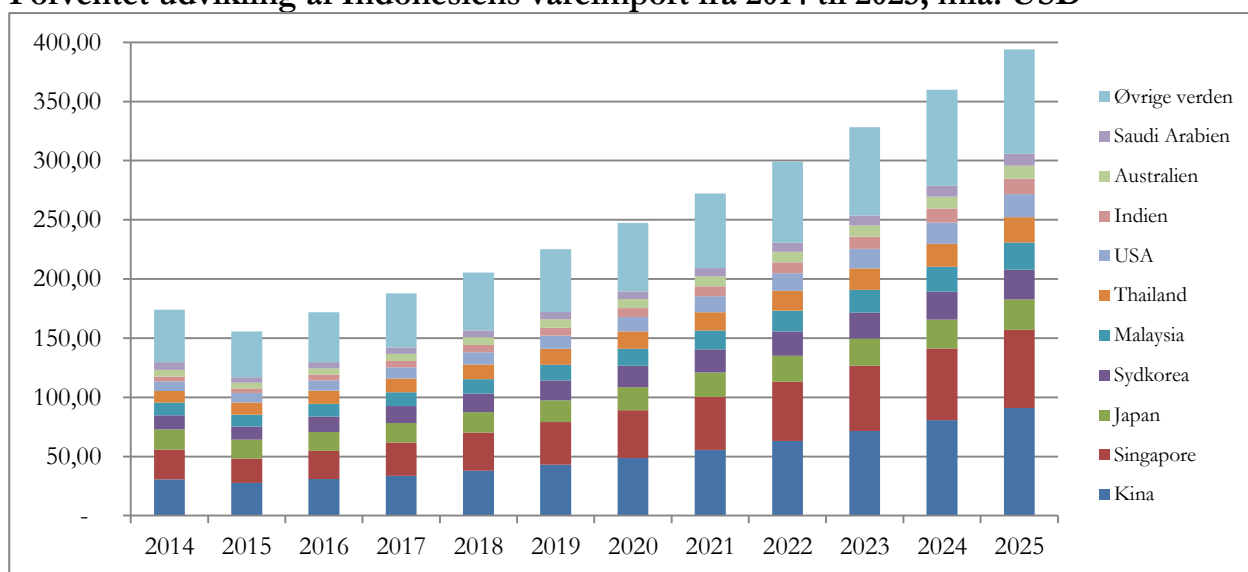
Kilde: Data fra Oxford Economics

⁴ Sammen med Bangladesh, Chile, de Nederlandske Antiller, Nigeria, Qatar og Vietnam.

Indonesiens store råvareeksport gør landet sårbart overfor konjunkturerne i de globale markeder. Det forventede fald i Indonesiens eksport i indeværende år kan således føres tilbage på de faldende råvarepriser. Skulle den negative trend i priserne for fossile brændstoffer vare ved i de næste år, vil dette lægge yderligere pres på Indonesiens eksport.

I lighed med den indonesiske eksport ventes landet import ligeledes at vokse tydeligt frem til 2025. Strukturændringen i eksporten ses ligeledes i forhold til importen. Således øges betydningen af samhandlen med især Kina, men også med Singapore, mens Japan og Saudi Arabien mister betydning.

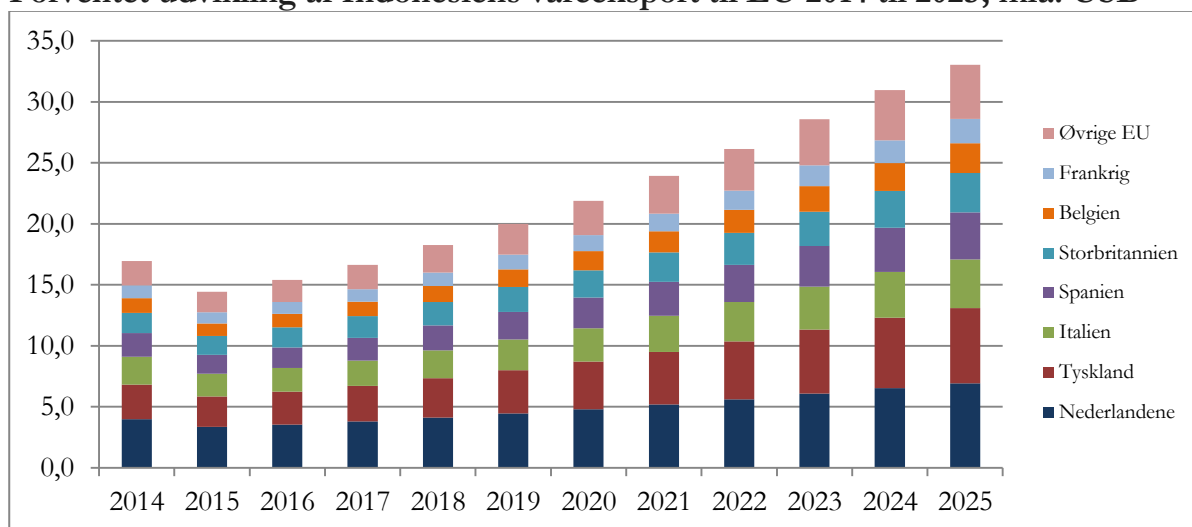
Forventet udvikling af Indonesiens vareimport fra 2014 til 2025, mia. USD

Kilde: Data fra Oxford Economics

Mens de enkelte europæiske lande ikke fylder meget i Indonesiens udenrigshandel, så udgjorde EU samlet enhed i 2014 det 3. største marked for Indonesiens vareeksport, mens EU var den 4. største eksportør til landet. For så vidt angår eksporten er Nederlandene – 70 år efter Indonesiens uafhængighed – stadig den største aftager af varer, og den position ventes opretholdt frem til 2025. Nederlandene står sammen med Tyskland og Italien for over halvdelen af Indonesiens eksport til EU.

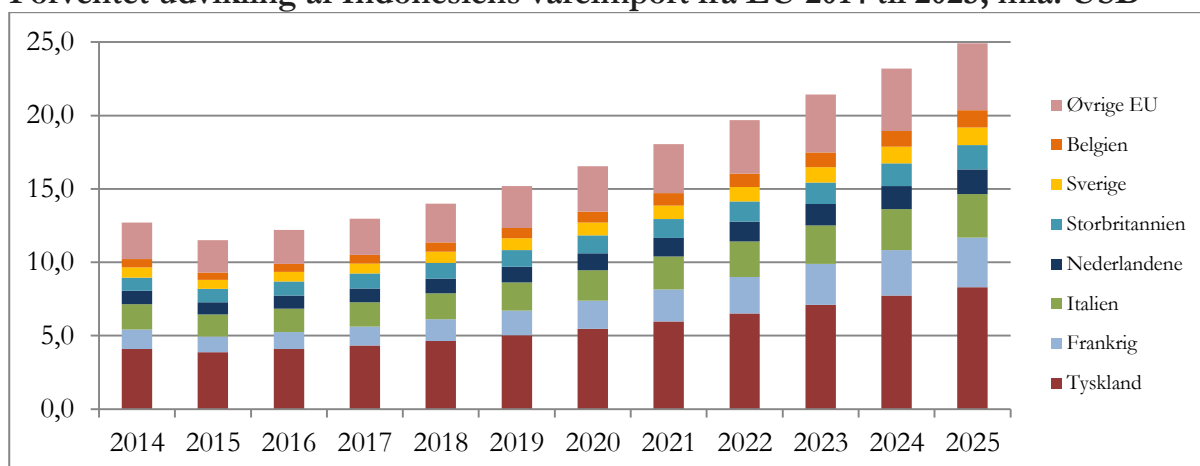
Forventet udvikling af Indonesiens vareeksport til EU 2014 til 2025, mia. USD

Kilde: Data fra Oxford Economics

I forhold til EU's eksport til Indonesien, domineres denne af Tyskland. Tyske virksomheder har navnlig en stærk position i forhold til maskiner til udvinding og forarbejdning af råvarer:

Forventet udvikling af Indonesiens vareimport fra EU 2014 til 2025, mia. USD

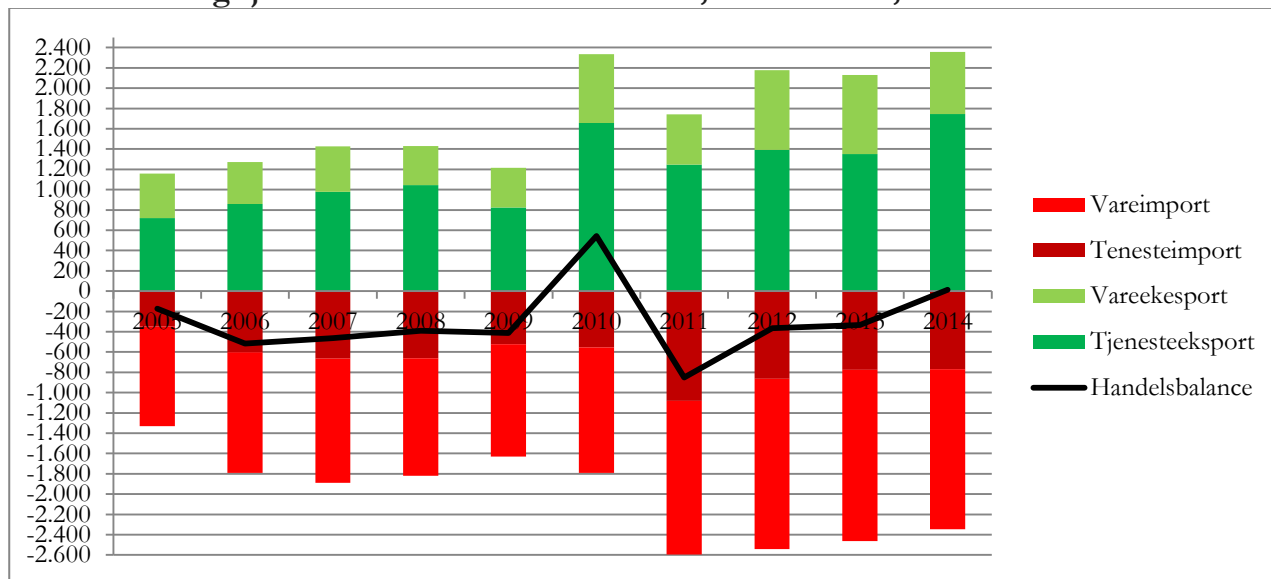
Kilde: Data fra Oxford Economics

Som det fremgår af de ovenstående grafer forudses Indonesien at opretholde sit overskud i varehandlen med EU frem til 2025.

Dansk samhandel med Indonesien

Dansk samhandel med Indonesien har efter betydelige udsving i perioden 2009 til 2011 i de seneste år oplevet en stabilisering. Danmark har i lighed med de fleste EU-lande i de seneste år haft underskud i varehandlen med Indonesien, hvilket dog i 2014 blev opvejet af et overskud på tjenestehandlen:

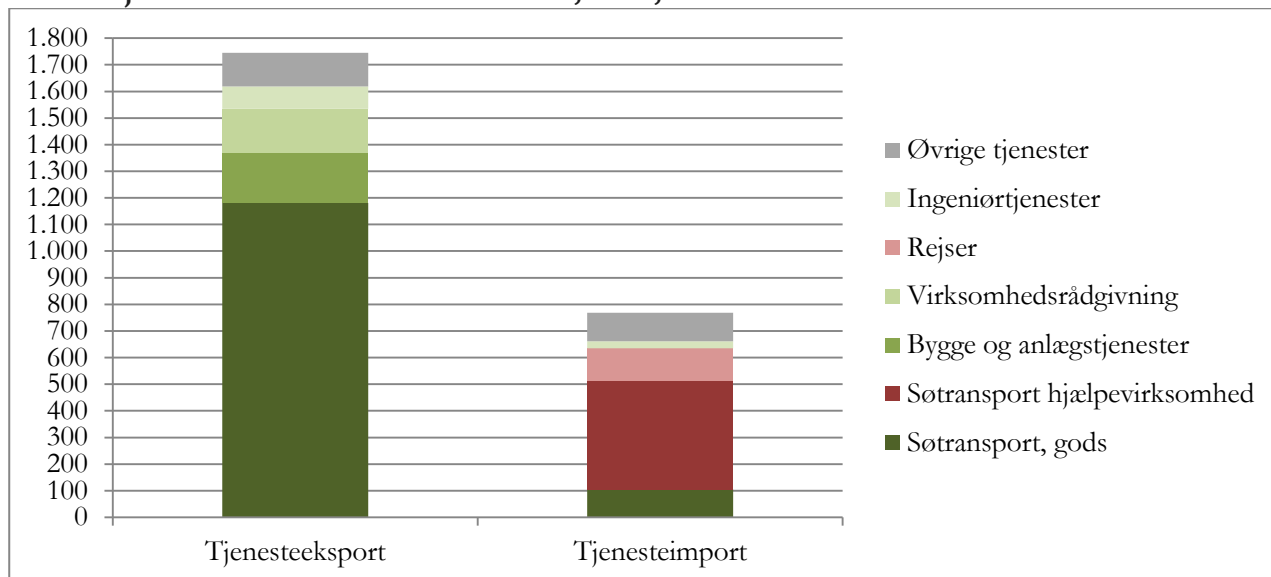
Dansk vare- og tjenestehandel med Indonesien, 2005 til 2014, mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

For dansk eksport til Indonesien har tjenesteydelserne traditionelt haft større betydning end varesalget. Baggrunden herfor er den stærke position, som flere danske rederier har i Indonesien. Affødt af den store danske søfart med Indonesien er det naturligt, at havne- og søfartsrelaterede tjenester er det største element på importsiden; fulgt af rejser, der i de seneste år har fået stadig større betydning:

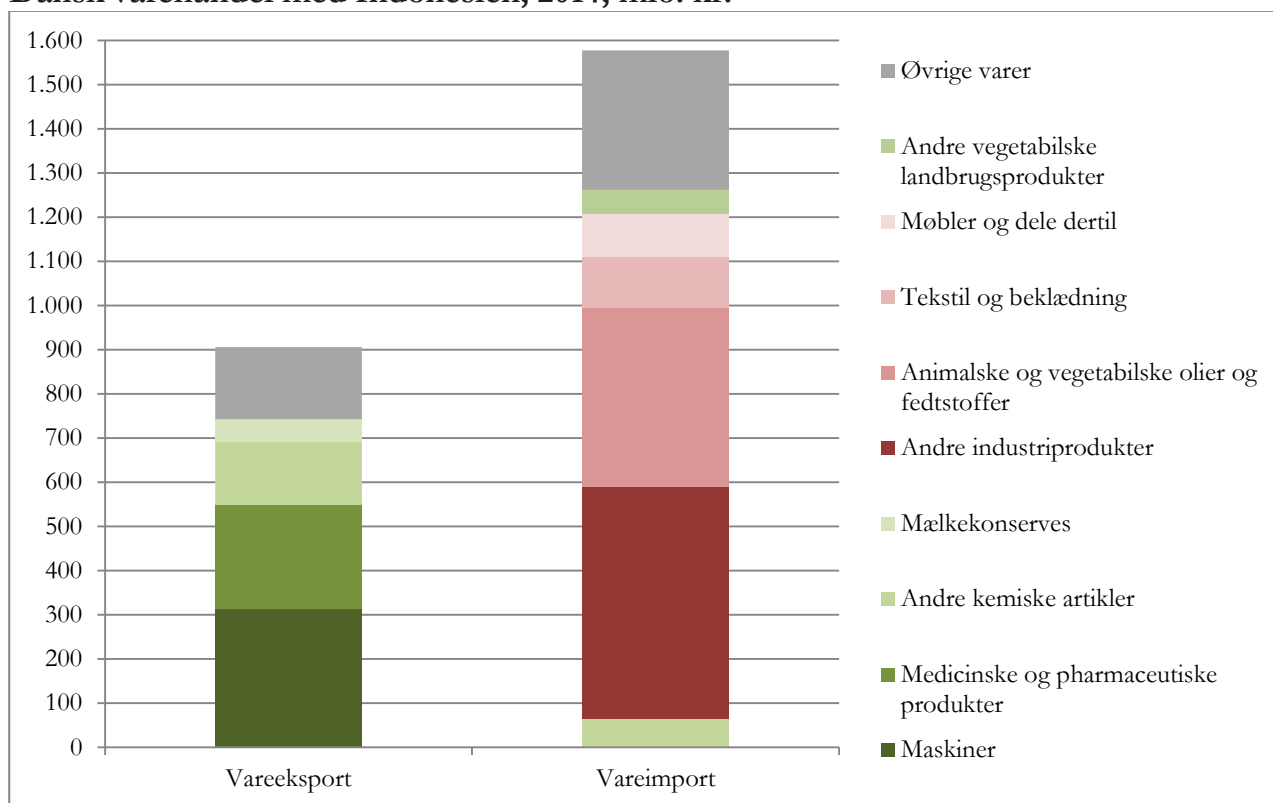
Dansk tjenestehandel med Indonesien, 2014, mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Sammenlignet med tjenestehandlen er den danske varehandel med Indonesien mere fragmenteret. På importsiden vejer vegetabiliske olie – navnlig palmolie – forbrugsvarer og tekstiler tungt, mens danske virksomheder især sælger maskiner og farmaceutiske produkter i Indonesien

Dansk varehandel med Indonesien, 2014, mio. kr.

Kilde: Danmarks Statistik

Der findes pt. ingen samlet fremskrivning af handlen mellem Danmark og Indonesien. Udenrigsministeriet har udarbejdet en basisfremskrivning for vareeksporten frem til 2020, som i det år ventes at blive på 1.692 mio. kr. – mod 906 mio. kr. i 2014. Sammenlignes den danske vareeksport til Indonesien med en række andre vesteuropæiske lande, viser der sig potentiale for en betragtelig udvidelse af eksporten.

Udenrigsøkonomisk Analyseenhed